

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–септембар 2017.

Октобар 2017.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У првих девет месеци ове године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован, откривено је 3.742 комада фалсификованих новчаница готовог новца, што је за 14,7% мање него у истом периоду претходне године, када је откривено 4.388 комада таквих новчаница. Ако се посматра номинални износ, то смањење износи 24% (4.935.200,00 динара у првих девет месеци 2017. према 6.505.150,00 динара у истом периоду 2016). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

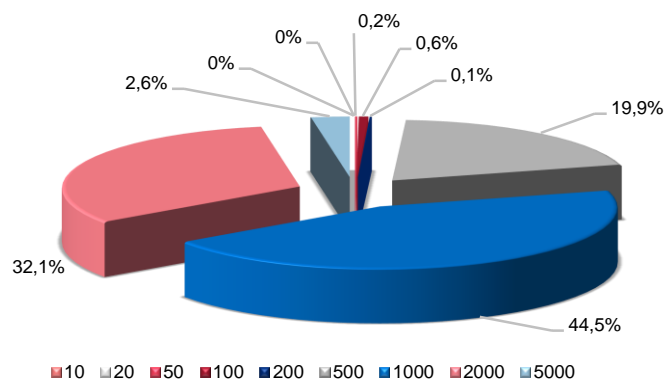
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2017. (у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	99	1.200	1.665	743	5	24	6	0	0	3.742
Учешће у %	2,6	32,1	44,5	19,9	0,1	0,6	0,2	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Међу откривеним фалсификованим новчаницама готовог новца, највише је новчаница од 1000, 2000 и 500 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, ови апоени заједно чине 96,5% броја фалсификованих новчаница готовог новца.

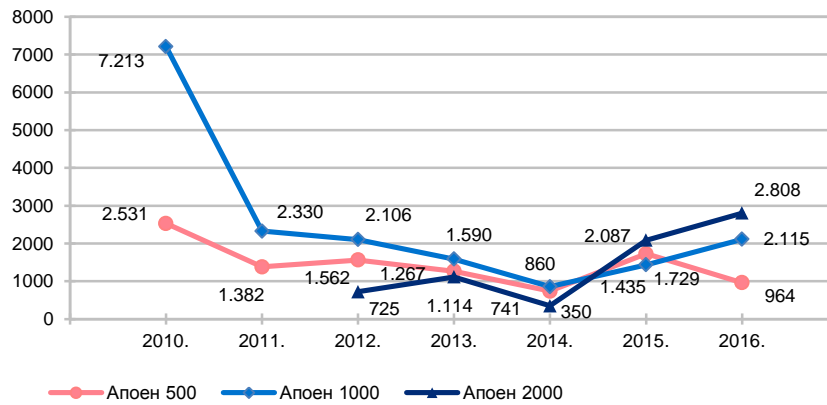
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2017. (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата три најзаступљенија апоена динара у последњих седам година.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

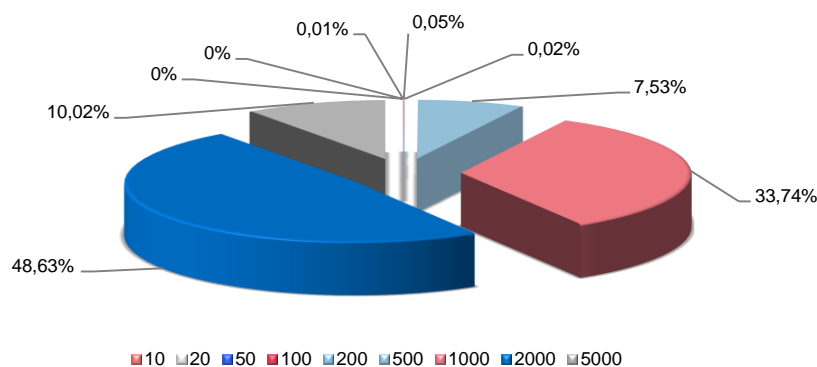
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000 динара, затим 1000, 5000 и 500 динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,9% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2017. (у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	495	2.400	1.665	371,5	1,0	2,4	0,3	0	0	4.935,2
Учешће у %	10,02	48,63	33,74	7,53	0,02	0,05	0,01	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2017. (номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако посматрамо однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и готовог новца у оптицају, који је 30. септембра 2017. износио 319,2 милиона комада новчаница, или 181,2 милијарде динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 11,7 комада фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривен је 27.231 динар фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 30. 9. 2017.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	3.279.326	16.396.630.000
2000	43.623.096	87.246.192.000
1000	56.835.543	56.835.543.000
500	21.199.594	10.599.797.000
200	21.832.664	4.366.532.800
100	27.037.400	2.703.740.000
50	29.178.227	1.458.911.350
20	46.824.359	936.487.180
10	69.355.671	693.556.710
Укупно:	319.165.880	181.237.390.040

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–септембар 2017. године, експертизом новчаница примљених под сумњом да су фалсификати, откривено је 740 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је двоструко мање него у истом периоду 2016. године, када је откривено 1.546 комада таквих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

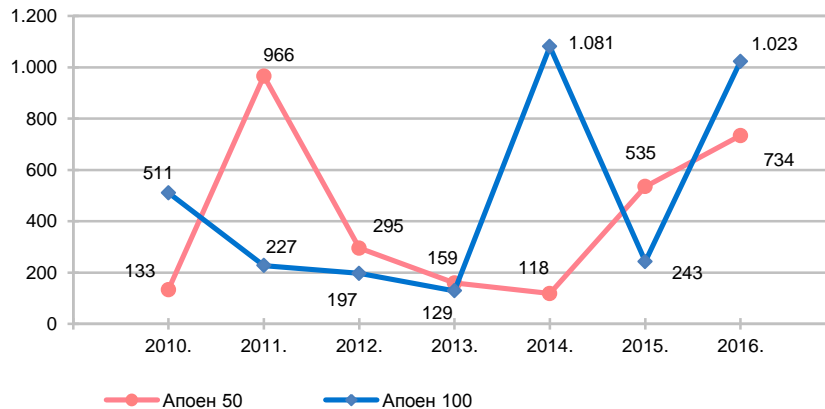
Табела 4. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2017. (у комадима)

Валута	EUR						Укупно EUR	USD				Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	5		100	50	20	1			
Апоен	500	200	100	50	20	5	Укупно EUR	100	50	20	1	Укупно USD	Остало	Укупно
Комада	30	39	176	275	62	2	584	136	2	2	1	141	15	740
Учешће у %	4	5,3	23,8	37,1	8,4	0,3	78,9	18,4	0,3	0,3	0,1	19,1	2	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривено је 584 комада фалсификованих новчаница евра, што је два и по пута мање него у истом периоду претходне године, када је откривено 1.430 комада таквих новчаница. Кретање броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 50 и 100 евра, у последњих седам година приказано је на Графикону 4.

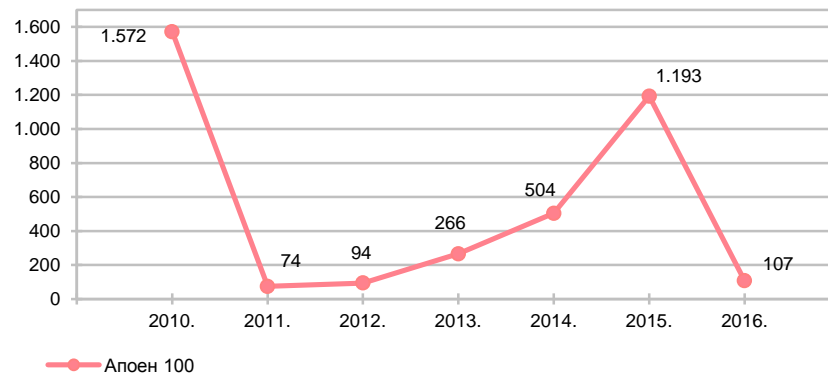
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У првих девет месеци ове године откривен је 141 комад фалсификованих новчаница америчког долара, што је за 36,9% више него у истом периоду претходне године, када су откривена 103 комада таквих новчаница. Од јануара до септембра ове године, претежно је забележен фалсификат апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих седам година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

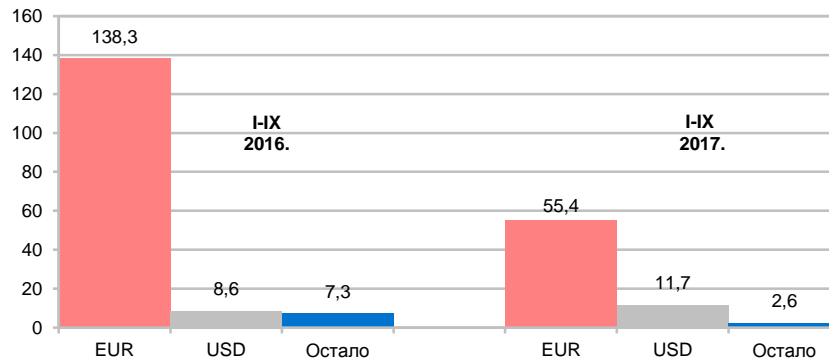
Извор: Народна банка Србије.

Колону „Остало” у Табели 4 чине фалсификоване новчанице четири валуте: швајцарског франка (три комада), немачке марке (седам комада), британске фунте (четири комада), и аустралијског долара (један комад).

Уколико се посматра номинална вредност, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос према истом периоду

претходне године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2016. и 2017. (износ у хиљадама EUR)

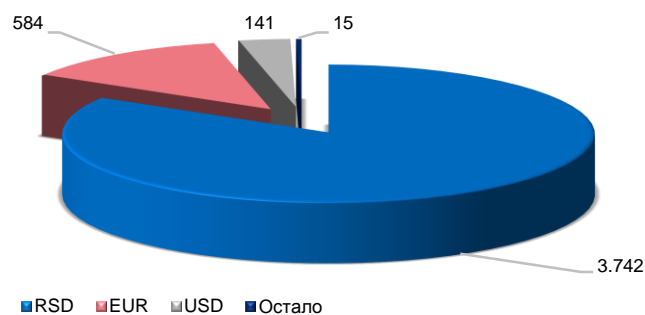

Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

Однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута у периоду јануар–септембар 2017. године дат је у Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2017. (у комадима)

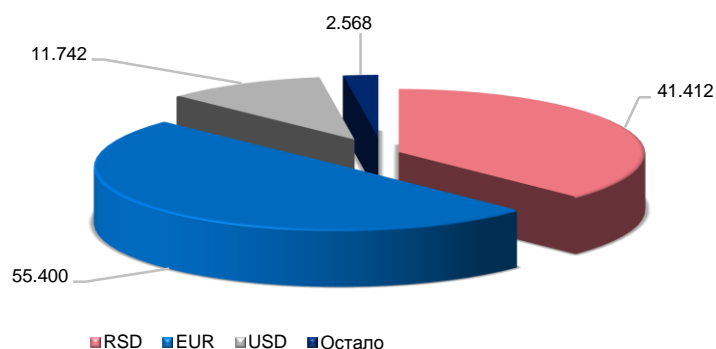
Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у евро за 2016. и 2017. годину примењен је средњи курс на дан 6. октобра 2017. године.

Како се може видети, највећи део откривених фалсификованих новчаница припада домаћој валути (83,5%).

Међутим, уколико се посматра номинална вредност, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у првих девет месеци 2017. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2017. (износ у EUR)

Извор: Народна банка Србије.

Из Графикона 8, може се видети да доминантан удео у откривеним фалсификованим новчаницама има евро (49,9%), затим домаћа валута (37,3%) и амерички долар (10,6%).

² За прерачун вредности осталих валута у евро примењен је средњи курс на дан 6. октобра 2017. године.